

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Küchlerové Ph.D., ve věci

žalobce: **M. P.**

proti

žalovanému: **Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje**
se sídlem Ulrichovo náměstí 810, Hradec Králové

v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a shrnutí žalobních bodů

1. Žalobou ze dne 19. 2. 2021 podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který měl spočívat v tom, že ho dne 17. 2. 2021 ve Věznici Valdice tři příslušníci Policejního prezidia Policie České republiky spoutali pouty na ruku a nutili jít k autu, ačkoli má nefunkční polovinu plic a srdeční potíže a chůze mu způsobuje fyzické i psychické utrpení. Následně byl žalobce autem převezen na policejní stanici v Jičíně, kde mu byly přes jím vyslovený „vnitřní psychický nesouhlas“ sejmuty daktyloskopické otisky z rukou, odebrány biologické vzorky umožňující získání informací o jeho genetickém vybavení, provedeno měření jeho těla

a pořízeny obrazové záznamy (fotografie). Žalobce se žalobou domáhal jednak určení, že namítaný zásah je nezákonný, a zároveň toho, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před provedeným nezákonným zásahem a bezodkladně zničit všechny osobní údaje žalobce získané pomocí zásahu provedeného dne 17. 2. 2021. Rovněž se domáhal přiznání náhrady nákladů řízení. Za žalovaného označil žalobce v žalobě Policejní prezidium České republiky.

2. Městský soud v Praze v průběhu řízení dospěl k závěru, že v části žaloby, která se týká eskorty žalobce z věznice na policejní stanici v Jičíně, kterou dne 17. 2. 2021 realizovali příslušníci Policejního prezidia Policie České republiky, má být podle § 83 s. ř. s. žalovaným Ministerstvo vnitra, neboť policie při tomto zásahu vystupovala jako bezpečnostní sbor. Naproti tomu v té části žaloby, v níž se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu spočívajícího v odběru biologických vzorků, sejmutí daktyloskopických otisků, měření jeho těla a pořízení fotografií, které provedl dne 17. 2. 2021 kriminalistický technik Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, a dále toho, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu obnovit stav před provedeným zásahem a bezodkladně zničit všechny osobní údaje žalobce získané pomocí tvrzeného zásahu, má být žalovaným Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Poté, co Městský soud v Praze vyrozuměl žalobce o svém náhledu na to, kdo má být v dané věci žalovaným, sdělil žalobce soudu podáním ze dne 23. 10. 2021, že se ztotožňuje s jeho hodnocením otázky, které správní orgány mají být v dané věci žalovanými, a v návaznosti na to adekvátně upravil žalobní návrh. Usnesením ze dne 22. 12. 2021, čj. 15 A 38/2021-72, pak Městský soud v Praze vyloučil tu část žaloby, v níž je žalovaným Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, k samostatnému projednání, a to pro nevhodnost vedení společného řízení s ohledem na místní příslušnost soudu. Řízení o vyloučené části žaloby byla Městským soudem v Praze přidělena spisová značka 15 A 1/2022 a jeho usnesením ze dne 20. 1. 2022, čj. 15 A 1/2022-43, byla tato věc postoupena místně příslušnému zdejšímu krajskému soudu, kde je vedena pod shora uvedenou spisovou značkou 30 A 16/2022.
3. Vzhledem k výše uvedenému zdejší krajský soud v dalším řízení věcně projednal toliko tu část původně formulované žaloby, jíž žalobce brojil proti zásahu spočívajícímu v odběru biologických vzorků, sejmutí daktyloskopických otisků, měření jeho těla a pořízení fotografií, které provedl dne 17. 2. 2021 kriminalistický technik Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, a jíž dále žádal, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a žalovanému dále přikázal obnovit stav před provedeným zásahem a bezodkladně zničit všechny osobní údaje žalobce získané pomocí tvrzeného zásahu dne 17. 2. 2021.
4. K tomuto zásahu žalobce uvedl, že v kanceláři patřící zřejmě Policii ČR sdělil všem policistů (tj. i technikovi provádějícímu identifikační úkony), že „vnitřně nesouhlasí“ s provedením identifikačních úkonů, neboť na to nemají právo, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu jim nemůže klást odpor a ani nemá zájem se jejich konání zúčastnit.
5. Za zásadní nezákonnost zásahu označil jednání policisty – technika R. J., který bez jeho souhlasu (naopak při znalosti jeho projeveného nesouhlasu a odporu) a rovněž bez ohledu na jeho zdravotní stav provedl identifikační úkony (odběr daktyloskopických otisků, tzv. bukálních stěrů z dutiny ústní, pořízení fotografií, měření těla). Opakovaně zdůraznil, že nepodepsal žádný dokument, i přes snahu policistů.

6. Předmětný zásah považoval žalobce za nezákonný z důvodu porušení § 112 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“), neboť „vzorek z dutiny ústní“ mu byl odebrán policistou R. J. a nikoliv odborně způsobilým zdravotnickým pracovníkem. Žalobce vyslovil obavu, že pokud mu dvakrát strčil policista vatovou tyčinku do jeho dutiny ústní v rozporu se zmíněným ustanovením, příště by jej mohl obrát např. o ledvinu nebo jiný orgán. Zdůraznil, že policisté dne 17. 2. 2021 nezákonně zasáhli do jeho ústavně zaručených práv z jejich „naprosté libovůle, cíleně a plánovaně, ve snaze způsobit mu fyzické a psychické utrpení (újmu) v jeho zdravotním stavu a tak získat jeho daktyloskopické otisky a biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení jeho osoby“.
7. Za dílčí nezákonný zásah žalobce označil to, že policista zasahující do jeho tělesné integrity je povinen si ověřit jeho totožnost z jeho osobních dokladů, což neučinil, a rovněž že nikdo nedbal jeho námitek, že není osobou ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, ani osobou obviněnou či podezřelou ze spáchání takového činu. Aby bylo možné žalobce označit za osobu ve výkonu trestu odnětí svobody, musel by příslušný předseda senátu trestního soudu nařídít výkon konkrétního nepodmíněného trestu odnětí svobody na podkladě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu a do výkonu trestu odnětí svobody by musel být žalobce přijat. S odkazy na konkrétní ustanovení zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o VTOS“), žalobce v této souvislosti předesl své přesvědčení, že jej za osobu ve výkonu trestu považovat nelze, neboť do výkonu trestu odnětí svobody vůbec nebyl přijat. Dle jeho přesvědčení neexistuje potvrzení ve smyslu § 37 odst. 6 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, které by prokazovalo, že odsouzený M. P. nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody v konkrétní den, hodinu a do konkrétní věznice. Dle žalobce neexistuje ani pravomocný odsuzující rozsudek, který by mu coby obžalovanému ukládal povinnost výkonu trestu odnětí svobody podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), či zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona (dále jen „trestní zákon“).
8. Žalobce rovněž zmínil své přesvědčení, že celé důkazní břemeno leží na straně žalovaného, neboť on nemůže předkládat „negativní důkaz“ o nezákonném zásahu. Požadoval provedení „důkazu objektivním testem jeho zdravotního stavu tzn. zejména stav činnosti jeho plic a srdce a vlivu těchto orgánů na celkový organizmus za vytvoření stejných či obdobných podmínek situace transportu, jak to prováděli dne 17. 2. 2021 policisté Policie České republiky ve vězeňském zařízení ve Valdicích až do Jičína a zpět, za účasti příslušných odborníků z oboru zdravotnictví, kardiologa a pneumologa.“ Tímto testem měl být osvědčen fyzický a psychický stav žalobce v den zásahu.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost. Upozornil, že ve vztahu k žalovanému zásahu (tj. k provedení identifikačních úkonů dne 17. 2. 2021 kriminalistickým technikem žalovaného), není veden standardní spis – ani v listinné, ani elektronické podobě. Elektronicky poskytl soustředěné materiály, tj. kopii žádosti Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR (dále jen „ÚSKPV“) o provedení identifikačních úkonů; kopii úředního záznamu policistů ÚSKPV ve věci provedení identifikačních úkonů; úřední záznam nrap. R. J. (kriminalistického

technika, který osobně provedl identifikační úkony); pokyn policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech a přílohu č. 6 k tomuto pokynu (vzor žádosti o provedení identifikačních úkonů) a kopii rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové čj. 2 T 3/2003-545 ze dne 22. 10. 2003, kterým byl žalobce odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 18 let.

10. K žalobě dále uvedl, že identifikační úkony dle § 65 odst. 1 zákona o policii provádí standardním způsobem, v souladu se zákonem i interním aktem řízení – pokynem policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech. Pro účely soudního řízení sepsal nprap. R. J., kriminalistický technik, úřední záznam o provedení identifikačních úkonů. Žalovaný sdělil své přesvědčení, že byl beze zbytku naplněn princip přiměřenosti daného úkonu, tzn. zásah do základních práv žalobce odebráním jeho biologického vzorku a zpracováním citlivých údajů byl adekvátní potřebě uchovat tyto citlivé údaje pro účely případné budoucí identifikace. Žalovaný označil žalobce za osobu s bohatou trestní minulostí, jejímž vyvrcholením byl pokus o vraždu manželky zvláště surovým a trýznivým způsobem. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 10. 2003, čj. 2 T 3/2003-545, byl uznán vinným z trestného činu ublížení na zdraví a pokusu vraždy, za což byl odsouzen k výjimečnému úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 18 let ve věznici se zvýšenou ostrahou. Trest byl vykonán ve Věznici Valdice. Vzhledem k osobě žalobce tak nelze z kriminologického hlediska vyloučit další páčání závažné trestné činnosti proti životu a zdraví, a bylo proto nejen vhodné, ale i nezbytné k efektivnímu plnění úkolů Policie České republiky provést u takové osoby identifikační úkony pro účely budoucí identifikace. Jedná se o naplnění oprávněného zájmu společnosti na co možná nejširší zákonné ochraně před obdobnými pachateli nejzávažnějších trestných činů.
11. Žalobcovu námitku, že není osobou ve výkonu trestu odnětí svobody, označil žalovaný za značně bizarní, neboť žalobce nerozporoval fakt, že se po dobu 18 let nacházel ve Věznici Valdice, odmítal jen označení za osobu ve výkonu trestu odnětí svobody, aniž uváděl jiný status, proč by ve věznici pobýval. Neexistenci platného nařízení výkonu trestu odnětí svobody dovozoval žalobce pouze z absence slova „nařizují“ v usnesení o nařízení výkonu trestu. Žalovaný zdůraznil, že mu nejsou známy žádná formální pochybení provázející proces přijímání žalobce do výkonu trestu odnětí svobody v roce 2004. Avšak ani takové domnělé formální vady by neměly vliv na to, zda byl žalobce osobou ve výkonu trestu ve smyslu § 65 odst. 1 písm. b) zákona o policii. Žalovaný neměl ani povinnost či snad oprávnění zkoumat okolnosti nástupu do výkonu trestu při identifikačních úkonech prováděných bezprostředně před propouštěním osoby z výkonu trestu.
12. Závěrem žalovaný upozornil, že odběr biologických vzorků dle § 65 odst. 1 zákona o policii není podmíněn souhlasem žalobce. Naopak zákon dává možnost policistovi případný odpor překonat s výjimkou odběru krve či jiného obdobného úkonu spojeného se zásahem do tělesné integrity.

III. Replika žalobce

13. Žalobce v replice uvedl, že žalovaný ve svém vyjádření nezmínil žádné nové či relevantní skutečnosti, naopak přiznal, že o zásahu nevedl spis a soudu doložil kopii nepravomocného trestního rozsudku. Dle názoru žalobce měl žalovaný ve svém vyjádření uznat, že nepostupoval v souladu s platnou právní úpravou. Z vyjádření

žalovaného vyvodil závěr, že se v České republice nekonají žádné právně relevantní úkony dle zákona o policii a dále, že on není osobou v ani jedné kategorii osob, u nichž se provádí identifikační úkony dle § 65 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona o policii. V závěru tvrdil, že není a nebyl osobou ve výkonu trestu odnětí svobody. Ohledně samotného odběru vzorků odkázal na svá žalobní tvrzení.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

14. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
15. Dle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Dle odstavce 2 téhož ustanovení soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen. Dle odstavce 3 pak soud zamítne žalobu, není-li důvodná.
16. Z ustanovení § 82 s. ř. s., jakož i z navazující správní judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu /dále také jen „NSS“/ ze dne 31. 8. 2017, čj. 4 As 117/2017-46, publ. ve sbírce NSS pod č. 3631/2017), plyne, že k důvodnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je vyžadováno kumulativní naplnění pěti podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
17. O tom, že se jednalo o zásah (který není rozhodnutím), jenž směřoval přímo proti žalobci, není ve věci sporu. Žalobce je tak ve věci aktivně legitimován a žaloba je věcně projednatelná. Soud se při věcném posouzení žaloby zaměřil na zákonnost jednání policejního technika při odběru biologických vzorků, měření těla žalobce a pořizování jeho fotografií.
18. Soud projednal a rozhodl věc bez nařízení jednání postupem a za podmínek stanovených v ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a shledal, že žaloba důvodná není.

Při rozhodování věci vyšel soud zejména z této úpravy:

19. Podle článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod platí, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Podle odst. 3 téhož článku platí, že každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Podle článku 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby byla zachována jeho lidská

důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno, podle odst. 2 pak má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života a podle odst. 3 má každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

20. Zákon o policii poté vymezuje pravomoc a působnost Policie České republiky k provedení zmíněného článku 2 Listiny. Podle § 2 zákona o policii je obecným úkolem policie chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony. Ustanovení § 11 téhož zákon stanoví zásadu přiměřenosti a subsidiarity zásahu: policista je povinen postupovat tak, aby a) žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, b) jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma a c) případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
21. Ustanovení § 65 odst. 1 zákona o policii stanoví, že policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, c) osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. Dle odstavce 2 téhož ustanovení nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity. Dle odstavce 3 nelze-li úkon podle odstavce 1 provést na místě, je policista oprávněn osobu předvést k jeho provedení. Po provedení úkonu policista osobu propustí. A dle odstavce 4 o provedených úkonech sepíše policista úřední záznam. V odstavci 5 pak policie osobní údaje získané podle odstavce 1 vymaže, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.
22. V souladu s ustálenou judikaturou je nutné rozlišovat identifikační úkony (tj. získání osobních údajů) za účelem budoucí identifikace dle § 65 zákona o policii od obdobných postupů policie, především od získání údajů za účelem ztotožnění osoby, jejíž totožnost není možné zjistit dle § 63 zákona o policii nebo od získání údajů pro účely konkrétního trestného činu dle § 114 trestního řádu. Smyslem takového získání osobních údajů za účelem budoucí identifikace je obecné potírání trestné činnosti na základě možnosti orgánů činných v trestním řízení v budoucnu identifikovat a usvědčit pachatele trestných činů díky existujícím databázím uchovávajícím profily DNA a daktyloskopické otisky, což vyplývá mimo jiné z odstavce 5 ustanovení § 65 zákona o policii.
23. Proti zájmu na potírání trestné činnosti stojí práva osob, jejichž údaje mají být získány a dále zpracovány, a to především právo na jejich nedotknutelnost a informační sebeurčení – srov. čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. NSS ve svém rozsudku ze dne 18. 5. 2022, čj. 5 As 241/2019-46, uvedl, že „zásah do těchto základních

práv je zajisté myslitelný, nicméně musí být přiměřený. To platí tím spíše, že mezi osoby, jejichž osobní údaje lze na základě § 65 odst. 1 zákona o policii získat, se neřadí pouze osoby odsouzené za spáchání úmyslného trestného činu, ale též osoby, které byly ze spáchání úmyslného trestného činu pouze obviněny nebo kterým bylo jen sděleno podezření ze spáchání trestného činu. Posledně dvěma uvedeným kategoriím osob tak svědčí presumpce nevin. Zákon ostatně stanoví, že policie může přistoupit k získání osobních údajů, a je tedy na ní, aby v rámci svého uvážení zhodnotila přínos takového postupu pro ochranu chráněných zájmů a poměřila tento přínos se zásahem do práv osoby, jejíž osobní údaje získává.“ Pro posouzení zákonnosti takového zásahu je tedy nutné provést test *proportionalit*y *stricto sensu* a zohlednit při něm dosavadní trestnou činnost žalobce, jeho osobu a v případě osoby pouze podezřelé z trestného činu, jež se má podrobit identifikačním úkonům, rovněž další okolnosti (typovou, individuální závažnost trestné činnosti, pro níž je k identifikačním úkonům předvolán).

24. S odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a své rozhodnutí ze dne 2. 4. 2020, čj. 2 As 164/2019-30, NSS uzavřel, že i na identifikační úkony dle § 65 zákona o policii je použitelný závěr, že pro odůvodnění uchování vzorků DNA či jiných osobních údajů je třeba odůvodnit závěr, že takové uchovávání údajů je významné s ohledem na hrozící či očekávatelné opakování trestné činnosti ze strany pachatele s ohledem na jeho osobu, způsob spáchání trestné činnosti, jeho trestní minulost a konkrétně zjištěné okolnosti. Takové posouzení potřebnosti odběru a uchování osobních údajů je třeba posuzovat již pro okamžik před samotným odběrem. Ve svém rozhodnutí ze dne 18. 5. 2022, čj. 5 As 241/2019-46, NSS uvedl, že „právě opakované úmyslné poškozování či ohrožování trestním právem chráněných zájmů, které dosahuje intenzity trestného činu, lze vnímat jako významný indikátor toho, že recidivující osoba tyto zájmy nerespektuje, a neváhá se dopouštět činů vysoké společenské škodlivosti. Naopak obvinění ze spáchání trestného činu sdělené dosud bezúhonné osobě (zde žalobci) samo o sobě není postačujícím indikátorem toho, že jsou v žalobcově případě dány předpoklady pro další páchaní trestné činnosti.“
25. V souladu se shora označenou judikaturou je tedy nutné rozlišovat, zda se pro případy identifikačních úkonů dle § 65 zákona o policii jedná pouze o osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, u nichž platí presumpce nevin a u nichž bude třeba vyšší míra obezřetnosti při testu *proportionalit*y zásahu, či zda se jedná o osoby odsouzené pro spáchání trestného činu, a to tím spíše, pokud se bude jednat o osoby, jež spáchaly zvlášť závažný zločin, případně spáchaly trestnou činnost proti životu a zdraví. Potřebu uchovávat u naposledy zmíněných odsouzených citlivé údaje (zejména profily DNA, daktyloskopické otisky) NSS ve výše zmíněném rozhodnutí demonstroval i na právní úpravě jiných evropských zemí, zejména Francie, a rovněž na Doporučení R (92) 1 Výboru ministrů členským státům o využívání analýzy deoxyribonukleové kyseliny (DNA) v rámci systému trestní justice (srovnej rozsudek NSS 18. 5. 2022, čj. 5 As 241/2019-46).
26. V posuzovaném případě byl žalobce rozsudkem ze dne 22. 10. 2003, čj. 30 T 3/2003-545, který nabyt právní moci dne 20. 1. 2004, odsouzen pro trestný čin ublížení na zdraví dle § 221 odst. 1 trestního zákona a pokusu trestného činu vraždy spáchaného zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem podle § 8 odst. 1 k § 219 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákona, za něž mu byl uložen výjimečný úhrnný trest odnětí svobody v trvání 18 let s výkonem v zařízení se zvýšenou ostrahou, a zároveň mu bylo uloženo ochranné

protialkoholní léčení v ambulantní formě. Z uvedeného rozsudku rovněž vyplynulo, že žalobce byl opakovaně soudně trestán (za trestný čin vydírání Okresním soudem v Náchodě, před tím za jiné trestné činy soudy Slovenské republiky). Krajský soud tak souhlasí se žalovaným a s ohledem na shora uvedené judikatorní závěry lze konstatovat, že provedení identifikačních úkonů u žalobce nelze považovat za nepřiměřené a neopodstatněné. Odůvodňuje je jeho trestní minulost (opakovaná trestná činnost a tedy nižší respekt k trestním zákonem chráněným zájmům) a závažnost naposledy spáchaných trestných činů (ublížení na zdraví, jímž byla způsobena těžká újma, pokus vraždy) a zejména způsob spáchání naposledy spáchaných trestných činů (zvláště surový či trýznivý způsob spáchání). Potřebnost uchování žalobcových citlivých údajů pro plnění úkolů policie (předcházení páchaní trestné činnosti) je odůvodnitelná a prošla testem proporcionality.

27. Rovněž Ústavní soud České republiky ve svém nálezu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/18 dospěl k závěru, že „samotný odběr biologických vzorků prováděný neinvazivní a neintimní formou (např. odebrání vzorku vlasů nebo provedení bukalního stěru), jakkoliv je strpění těchto neinvazivních úkonů vynutitelné, ať již nepřímo formou ukládání pořádkových pokut, nebo přímo fyzickým donucením, přesto ob stojí v testu proporcionality, neboť na jedné straně nezasahuje do tělesné integrity a neohrožuje zdraví ani důstojnost dotčených osob, na druhé straně je odůvodněn zájmem na ochraně společnosti před páchaním trestných činů, a proto je z pohledu zachování práva na nedotknutelnost osoby podle čl. 7 odst. 1 Listiny přijatelný. Odebrání biologických vzorků, je-li prováděno postupem, který principiálně nevyžaduje žádné aktivní jednání obviněného, nýbrž toliko jeho strpění, rovněž nedosahuje minimální hranice závažnosti nutné pro porušení čl. 3 Úmluvy, a přestože představují zásah do práva osoby na soukromý život, jsou obecně ospravedlněny podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy, jako postupy nezbytné pro předcházení zločinnosti.“ Ústavní soud naopak zdůraznil, že „mělo-li by však jít o invazivnější zásahy do tělesné integrity (např. odběr krve či lidských tkání), zde se již musí uplatnit garance plynoucí z práva na nedotknutelnost osoby, jak ostatně připouští i citované stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10 v bodě 17, v němž odkazuje na argumentaci odlišného stanoviska k nálezu sp. zn. III. ÚS 655/06.“ Závěrem pak Ústavní soud konstatoval, že „postupem podle § 65 zákona o policii využívá policie zákonem založené oprávnění, aby mohla dostát splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů. Jde o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k ústavně legitimnímu cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a majetku a zajištění veřejného pořádku (srov. § 2 zákona o policii).“
28. Z úředního záznamu ze dne 17. 2. 2021 zpracovaného pplk. Mgr. J. H., za přítomnosti nprap. R. J., pplk. Mgr. R. H., pplk. Mgr. R. S. a kpt. Bc. Č. H. vyplynulo, že žalobce byl před zásahem řádně poučen a k celé věci uvedl, že provedení identifikačních úkonů se podrobí bez odporu, ale vnitřně s nimi nesouhlasí, a tedy nepodepíše žádný záznam ani jiné listiny, dále uvedl, že je ve Valdicích vězněn neoprávněně, bez pravomocného rozsudku, a proto tedy s provedením úkonů vnitřně nesouhlasí. Obdobné žalobce uvedl i v žalobě. Jeho námitka, že mu byl bukalní stěr a daktyloskopické otisky odebrány přes jeho vnitřní a rovněž výslovně sdělený nesouhlas, je nedůvodná. V souladu se shora citovaným § 65 odst. 1 zákona o policii je policie oprávněna snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení i bez souhlasu osob v tomto odstavci uvedených (mimo jiné pod

písm. b/ patří i osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, což byl v době zásahu právě žalobce). Odstavec 2 téhož ustanovení dokonce umožňuje policii překonat odpor proti provedení výše uvedených identifikačních úkonů. Ať již vyslovený či nevyslovený souhlas žalobce s provedením zmíněných úkonů tedy nemohl učinit žalovaný zásah nezákonným.

29. Pokud žalobce namítl, že zásah byl nezákonný, neboť mu bukalní stěr nebyl proveden odborně zdravotně způsobilým pracovníkem, pak ani tuto námitka nelze shledat důvodnou. Ustanovení § 112 odst. 2 zákona o policii ukládá povinnost k odběru biologického vzorku pouze odborně způsobilým zdravotnickým pracovníkem pouze pro případ odběru, který je spojen se zásahem do tělesné integrity. Jak vyplývá ze shora citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/18 a rovněž i z odborné literatury, bukalní stěr nezasahuje do tělesné integrity, a proto není třeba k jeho provedení odborně zdravotně vzdělaného personálu. Za odběry spojené se zásahem do tělesné integrity jsou považovány odběry krve či tkání.
30. Krajský soud neprovedl žalobcem navržený důkaz „test jeho zdravotního stavu“, neboť by byl nadbytečný. Policejní technik provedl jednotlivé identifikační úkony standardním způsobem, jak se ostatně shoduje i žalobce ve svých tvrzeních s vyjádřením žalovaného. Žalobcem tvrzená „snaha policistů způsobit mu psychické a tělesné utrpení“ nebyla ničím prokázána a ani neodpovídá zbylým žalobcovým tvrzením ohledně proběhlého žalovaného zásahu. Žalobce netvrdí žádné nestandardní ani hrubé či jakkoliv jinak nevhodné chování ze strany zasahujícího policejního technika, proto i tyto námitky nejsou důvodné.
31. Krajský soud rovněž nepřisvědčil žalobní argumentaci, že nebyla zjištěna totožnost žalobce a že ani není osobou ve výkonu trestu odnětí svobody. Není to žalovaný, ale naopak sám žalobce, kdo fabuluje s fakty a svou žalobní argumentaci staví na buďto zcela pomýlených, anebo záměrně pokřivených závěrech. Z pravomocného rozhodnutí trestního soudu - rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 10. 2003, čj. 2 T 3/2003–545, opatřeného doložkou právní moci, jednoznačně vyplývá, že žalobce byl shledán vinným spácháním brutálních trestných činů, za což byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmnácti let ve věznici se zvýšenou ostrahou. To, že žalobce byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za úmyslné trestné činy, tedy není žádnou „pohádkovou úvahou žalovaného“, nýbrž objektivním faktem vyplývajícím z existujícího pravomocného rozhodnutí trestního soudu. Kopie rozsudku je opatřena doložkou právní moci, proto rovněž polemika a žalobcem tvrzené pochybnosti o existenci pravomocného rozhodnutí jsou zcela liché.
32. Krajský soud má zato, že totožnost žalobce při namítaném zásahu byla zjištěna zcela dostatečně. Nedošlo k žádné mýlce ani záměně, identifikační úkony byly provedeny na žalobci jako odsouzeném, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody, který v den zásahu vykonával ve Věznici Valdice. Žalobce je na omylu, pokud se domnívá, že ke každému úkonu, který s ním byl v rámci výkonu trestu odnětí svobody činěn, bylo třeba předkládat či snad čist rozhodnutí předsedy senátu trestního soudu o nařízení výkonu trestu odnětí svobody v konkrétní věznici nebo potvrzení o jeho přijetí do Věznice Valdice. O existenci těchto listin soud jednak nemá důvod pochybovat a nadto jejich existence vůbec nesouvisí se žalovaným zásahem. Nic nenasvědčuje ani tomu, že by předmětné identifikační úkony nebyly provedeny na správném odsouzeném, tj. žalobci,

což ostatně potvrzuje rovněž samotný text žaloby. Krajský soud tedy nemá žádné pochybnosti v tom směru, že by ze strany příslušníků Vězeňské stráže, kteří ve Věznici Valdice předali dne 17. 2. 2021 žalobce k provedení eskorty příslušníkům Policie ČR na základě žádosti Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR o umožnění provedení identifikačních úkonů, došlo k záměně či mýlce při předání odsouzeného žalobce k eskortě, tj. že by neověřili, že osoba, na kterou se příslušná žádost o umožnění provedení identifikačních úkonů vztahuje, je právě žalobce. Žalobní tvrzení, že v průběhu celé „akce“ nikdo nekontroloval jeho totožnost, tudíž neodpovídá skutečnosti.

33. Lze dodat, že měl-li žalobce z jakéhokoliv důvodu za to, že je osobou drženou ve výkonu trestu odnětí svobody nezákonně, mohl a měl využít prostředky obrany, které mu poskytují předpisy upravující vykonávací trestní řízení, na které ostatně sám v replice odkázal. Podle § 78 odst. 2 písm. e) zákona o VTOS je při výkonu dozoru státní zástupce oprávněn nařídit, aby byla osoba, která je ve výkonu trestu držena nezákonně, ihned propuštěna. Krajskému soudu, na který se nyní žalobce obrací se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, nikterak nepřísluší zabývat se otázkou zákonnosti odsouzení žalobce k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Podle § 52 odst. 2 věty první s. ř. s. je (správní) soud vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. Jinak řečeno, správní soud není oprávněn zasahovat do pravomoci orgánů činných v trestním řízení, činit namísto nich rozhodnutí souvisící s výkonem trestů, či taková rozhodnutí přezkoumávat. Soud pouze *obiter dictum* uvádí, že v průběhu řízení o žalobě nevyšla najevo žádná skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že žalobce byl v době provedení žalovaného zásahu osobou drženou ve výkonu trestu odnětí svobody nezákonně. Žalobce sice vehementně popírá, že by kdy vykonával nepodmíněný trest odnětí svobody v procesním postavení odsouzeného, nicméně nepředkládá žádnou jinou (alespoň minimálně uvěřitelnou) verzi, jež by vysvětlovala, co tedy po dobu předchozích několika let až do onoho dne ve Věznici Valdice pohledával. Žalobce byl v den, kdy došlo k namítanému zásahu, zcela nepochybně osobou vykonávající nepodmíněný trest odnětí svobody ve Věznici Valdice.
34. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal nezákonnost žalovaného zásahu, proto žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
35. Pro úplnost krajský soud dodává, že žalobce v žalobě rovněž žádal o ustanovení zástupce z řad advokátů a osvobození od soudních poplatků. Ještě Městský soud v Praze před vyloučením nyní projednávané věci rozhodl usnesením ze dne 12. 5. 2021, čj. 15 A 38/2021-26, tak, že žalobci přiznal osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu a zároveň zamítl návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů. Zdejší soud si v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 s. ř. s. po zjištění, že žalobce již nepobývá ve Věznici Valdice, vyžádal nové prohlášení žalobce o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Vzhledem k tomu, že se však výdělečné ani majetkové poměry žalobce nezměnily, ponechal zdejší soud přiznané osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu v platnosti.
36. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a z obsahu správního spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 25. října 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu